

13.10.2021

Asia/10

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.09.2021 § 685

HEL 2021-002927 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

20.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Miila Lukkarinen, asiantuntija, puhelin: 36502
miila.lukkarinen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 276

HEL 2021-002927 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Kokoomuksen ryhmäaloitteesta lasten turvallisen koulunkäynnin vahvistamiseksi ja Helsingin huumeongelmaan:

Aloitteessa esitetään toimenpiteitä lasten asumisympäristön ja koulunkäynnin turvallisuuden lisäämiseksi sekä huumeiden käyttäjien hoitoon pääsyn edistämiseksi ja päihteisiin liittyvien akuuttien turvallisuusegelmien ratkaisemiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tekee aktiivista yhteistyötä poliisin kanssa erilaisissa toiminnan turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Kiinteistöjen huoltoon liittyen on kaupunkiympäristön toimialan kanssa tunnistettu kohteet, joissa huumeidenkäytön aiheuttamaa ulkoalueiden roskaamista esiintyy. Uusien palvelutilojen suunnittelussa kiinnitetään huomiota ulkotilojen valvottavuuteen ja valaistukseen. Lisäksi ruiskujen ja neulojen käsittelystä ja välituntivalvonnasta on laadittu henkilöstölle ohjeita. Koulumatkojen turvalisuudesta keskustellaan oppilaiden kanssa.

Huumeiden käyttäjien hoitoon ohjaamista, neuvontaa ja hoito järjestetään kaupungin sosiaali- ja terveystalouksissa.

Toimintaympäristöt

Terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö sekä hyvinvoiva yhteisö muodostuvat hyvistä fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista olosuhteista. Erilaisten oppimisympäristöjen tulee tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta.

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii kiinteistöjen huollosta ja ylläpidosta. Käytössä on kiinteistön sähköinen huoltokirja, jonka kautta toimipisteet ilmoittavat kiinteistöjen sisä- ja ulkotilojen puutteista. On tärkeää, että piha-alueilla havaituista ruiskuista ja neuloista tehdään ilmoitus myös huoltokirjaan, jotta kaupunkiympäristön toimiala voi kohdentaa entistä paremmin huollon toimenpiteitä erityisesti niihin kohteisiin, joissa esiintyy huumeidenkäyttöön liittyvää roskaamista. Näin myös kiinteistöhuollon käynnit voidaan mahdollisuuksien mukaan ajoittaa siten, että henkilökunnan ei tarvitse huolehtia asiasta. Huoltokirjaan tehtyjen ilmoitukset perusteella saadaan myös koottua tietoa siitä, miten laajasti ilmiötä esiintyy ja voidaan eri toimijoiden tahoilla tehokkaammin puuttua asiaan.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tärkeää, että toimipisteiden turvallisuussuunnitelmissa tunnistetaan riskit, jotka liittyvät ulkoalueiden turvallisuuteen. Tämä lisää henkilöstön toimintakykyä ja osaamista tilanteissa, joissa oppimisympäristöjen turvallisuuteen kohdistuu uhkia. Kouluissa välituntivalvonnasta laaditaan suunnitelma, jossa mm. arvioidaan välituntialueesta sekä lähiympäristöstä aiheutuvat merkittävät riskit. Riskienarvioinnissa huomioidaan mm. rakenteiden ja välineiden kunto, valvonnan katvealueet, valaistus, eri vuodenaikojen merkitys valvonnalle, ympäristön liikenteen tai sosiaalisen ympäristön aiheuttavat uhat, ja välineiden turvallinen käyttö.

Koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen henkilöstöä on ohjeistettu omalta osaltaan tarkastamaan piha-alueet huolellisesti päivittäin ennen ulkoilua. Esimerkiksi pihalta poistetaan sinne mahdollisesti ilmaantuneet vaaralliset esineet.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan turvallisuuspalvelut tekevät tiivistä, säännöllistä yhteistyötä Helsingin poliisin ennaltaehkäisevän yksikön kanssa. Poliisin kanssa käydään läpi toimintatapoja ja poliisi osallistuu valvontatehtäviin resurssiensa mukaan. Myös tiettyjen toimipisteiden henkilöstöllä on säännöllistä yhteistyötä poliisin kanssa alueellisten haastavien tilanteiden ennaltaehkäisyyn ja hoitamiseen.

Koulumatkan turvallisuus on tärkeää. Kouluissa käydään läpi koulumatkojen turvallisuuteen liittyviä asioita varsinkin alimmilla luokilla.

Koulujen ja oppilaitosten oppilashuollolla on omalta osaltaan tärkeä rooli lasten ja nuorten elämässä huumeiden käytön ennaltaehkäisyssä ja huumeiden käytön vaikutusten hoitamisessa lasten ja nuorten elämässä.

Ulkotilojen suunnittelu

Uusien päiväkotij- ja koulurakennusten ulkotilojen ohjeistuksessa ja suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota valvottavuuteen, joilla voidaan parantaa oppijoiden turvallisuutta koulun ja päiväkodin oman toiminnan aikana. Vanhemmissa kiinteistöissä ulkoalueiden turvallisuuden parantamista tarkastellaan tapauskohtaisesti.

Ulkoalueiden valvottavuutta tarkastellaan myös varsinaisten toiminta-aikojen ulkopuolella liittyvään mahdollisen epäasiallisen käytöksen varalta. Rakennusten suunnitteluratkaisuissa pyritään lisäämään turvallisuutta välttämällä erilaisten katvealueiden syntymistä, myös rakennuksen sijoittamisella tontille voidaan lisätä alueen turvallisuutta. Valaistus suunnitellaan tarkoituksenmukaisesti siten, että se tukee alueiden valvottavuutta erityisesti ilkevallalta ja epäasialliselta käyttäytymiseltä, mutta liiallinen valaistus luo paikkoja huumeruiskujen käyttöön.

Yhteenveto

Kasvatuksen ja koulutuksen ensisijainen tavoite on lasten ja nuorten hyvän kasvun, kehityksen ja oppimisen edistäminen ja turvaaminen.

Kiinteistöihin ja elinympäristöihin liittyvän turvallisuuden lisäämiseksi on tärkeä jatkaa tiivistä yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan ja poliisin kanssa ongelmien varhaisen tunnistamisen parantamiseksi ja tarvittavien toimenpiteiden järjestämiseksi.

Huumeiden käyttäjien hoitoonohjauksessa on sosiaali- ja terveystoimialalla merkittävä rooli.

Laajempi vaikuttaminen kaupunkilaisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin on monen toimija yhteistyötä, johon on kehitetty toimintamalleja, mutta jotka varmasti vaativat jatkuvaa kehittämistä ja vaikuttavuuden arviointia. Helsingin kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2019-2021 kokoaa ja ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaupungin eri toimialojen yhteistyössä toteuttamaa yksilöön, perheeseen, yhteisöihin, väestöön ja näiden elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa.

13.10.2021

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä henkilöstön osaamisen vahvistamista turvallisuuden edistämisen taidoissa ja riskitilanteiden tunnistamisessa sekä ajantasaisen ohjeistuksen ja toimintatapojen ylläpitämistä. Lisäksi on tärkeätä, että kaupunkiympäristötoimialan kanssa kehitetään kiinteistöhuollon palveluja erityisesti niiden päiväkotien, koulujen ja leikkipuistojen kohdalla, joiden ulkoilualueilla esiintyy säännöllisesti huumeruiskuja ja -neuloja.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.08.2021 § 147

HEL 2021-002927 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon lasten turvallisen koulunkäynnin vahvistamista ja Helsingin huumeongelmaa koskevasta kokoomuksen ryhmäaloitteesta:

”Ryhmäaloitteessa esitetään toimenpiteitä lasten asumisympäristön ja koulunkäynnin turvallisuuden lisäämiseksi sekä huumeiden käyttäjien hoitoon pääsyn edistämiseksi ja päihteisiin liittyvien akuuttien turvallisuusongelmien ratkaisemiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelujen toimipisteissä autetaan huumeita käyttäviä helsinkiläisiä ja heidän läheisiään päihteiden käyttöön liittyvissä ongelmissa. Osa palveluista on jalkautettu kaupunkilaisten asuin- ja elinympäristöihin. Kaikille huumeongelmallisille helsinkiläisille tarjotaan yksilöllisesti suunniteltua hoitoa, joka sisältää tarpeen mukaan psykososiaalista hoitoa ja lääkehoitoa. Sosiaali- ja terveystoimialan päihdepalvelut toimii aktiivisesti erilaisissa verkostoissa, joiden tavoitteena on ennaltaehkäistä ja vähentää huumeidenkäytöstä aiheutuvia ympäristö- ja turvallisuushaittoja.

Sosiaali- ja terveystoimialan aikuisten ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön yksikön tavoitteena on vähentää helsinkiläisten päihteidenkäyttöä ja edistää mielenterveyttä. Kaupunkilaisille tuotetaan tietoa päihdehaitoista ja välineitä niiden ehkäisyyn ja hallintaan. Toiminta kohdentuu kaupunkilaisiin sekä suoraan että ammattilaisten välityksel-

---

lä. Työtä edistetään verkostotyön ohella muun muassa erilaisilla kaupunkitasoisilla ohjelmilla, aineistotuotannolla ja hankkeilla.

Helsingissä päihdeongelmaisten asiakkaiden hoito aloitetaan siinä sosiaali- tai terveydenhuollon toimipisteessä, missä asia tulee esille. Asiakkaiden päihdeidenkäyttöä arvioidaan ja työntekijöitä on koulutettu aktiivisesti tunnistamaan huumeidenkäyttöä erityisesti riskiryhmistä. Asiakkaalle nimetään hänen kokonaisuhoidostaan vastaava ammattihenkilö, joka tarvittaessa konsultoi erityistason työntekijöitä psykiatria- ja päihdepalveluista ja saattaa asiakkaan tarpeenmukaiseen jatkohoitoon.

Päihdeongelmaisia henkilöitä hoidetaan terveydenhuollossa ja päihdehuollon erityispalveluissa. Päihdepalveluihin ja asunnottomien palveluihin on lisätty liikkuvaa työtä sekä kuntouttavaan että haittoja vähentävään työhön. Päihdepalvelut ohjaa ja neuvoo myös muihin palveluihin hakeutumisessa ja arvioi kokonaisvaltaisesti asiakkaiden palvelun ja hoidon tarvetta.

Myös aikuissosiaalityön etsivän lähityön toimintaa on yhtenäistetty ja tehostettu kaikilla Helsingin alueilla. Etsivä lähityö toimii kaduilla, ostoskeskuksissa, asukastiloissa ja muissa julkisissa tiloissa. Se neuvoo sekä ohjaa ja tarvittaessa saattaa avun tarpeessa olevia henkilöitä palvelujen piiriin. Lähityö tekee etsivää työtä ulkona asuvien ja palveluiden ulkopuolella olevien parissa.

Monet päihde- ja asumispalvelujen tuottajat, järjestöt ja vertaistoimijat tekevät päihdeidenkäyttäjien elinympäristössä liikkuvaa haittoja vähentävää työtä. Helsingissä toimii vahva kaupungin ja järjestöjen muodostama liikkuvan kenttätöyön verkosto.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan päihdepalvelut toimii aktiivisesti erilaisissa kaupungin turvallisuus-, yrittäjä- ja paikallistoimijaverkostoissa sekä muissa viranomaisverkostoissa, kuten poliisin kanssa tehtävässä yhteistyössä. Verkostotyön tavoitteena on muun muassa ennaltaehkäistä ja vähentää huumeongelmista johtuvia ympäristö- ja turvallisuushaittoja. Päihdepalvelut on mukana laajasti myös erilaisissa vapaaehtois- ja ammattilaisverkostoissa, joissa ennakoitaan huumeidenkäytön tilannetta Helsingissä, muualla Suomessa ja maailmalla.

Kansainvälisten kokemusten mukaan huolellisesti suunnitellut ja oikein sijoitetut valvotut huumeidenkäyttötilat vähentävät huumehaittoja. Myönteisten terveysvaikutusten lisäksi niillä voi olla suotuisia vaikutuksia myös yleiseen järjestykseen, julkisten tilojen siisteyteen ja asuin ympäristöjen turvallisuuden tunteeseen. Helsingin kaupunki on tehnyt valvotuista huumeiden käyttötiloista erillisselvityksen, joka on valmistu-

---

13.10.2021

Asia/10

---

nut 1.2.2019. Selvityksessä arvioidaan käyttötilan toimintamallia ja sijoittamista sekä sen tuottamia mahdollisia etuja ja haittoja.

Tällä hetkellä lainsäädäntö ei salli käyttöhuoneen perustamista. Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt kuitenkin 1.4.2019 § 28 kokouksessaan valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen ja esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Laissa on oltava säännökset muun muassa siitä, onko huumausaineiden käyttäminen ja hallussapito rangaistavaa käyttöhuoneen tiloissa ja mitkä ovat henkilökunnan velvollisuudet ja oikeudet suhteessa käyttäjiin. Jos lainsäädäntöhanke aloitetaan, Helsingin kaupunki tukee valmistelutyötä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Huumeriippuvuus aiheuttaa merkittäviä fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia uhkia. Huumeongelmaisen henkilön hoitaminen tulee yhteiskunnalle halvemmaksi kuin hoidotta jättäminen.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi
